

יהודיו של ש"ס

דף העשרה לשיעורי
הדף היומי שע"י

איחוד שיעורי התורה בישראל

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו

077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

הגאון רבי סרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון ה' ריב לתנובות ולהערות בכתובת טייל: 5740398@GMAIL.COM

נ"ז ע"א

אשה שאינה יכולה מחמת חולי לכסות ראשה מה דינה?

ולא בסרביטין. כתב במשנ"ב (סימן עה סק"י): כל בנות ישראל המחזיקות בדת משה נזהרות מזה [לכסות את שערן], מימות אבותינו מעולם ועד עתה. ובס"ק יד כתב: ובזוהר בפרשת נשא החמיר מאוד שלא יתראה שום שיער מאשה... וכתב המג"א דראוי לנהוג כהזוהר, עכ"ד. והנה זה פשוט שאשה חייבת לכסות את כל שיערה, אך יש לדעת מה הדין באשה שמחמת מחלה ל"ע אינה יכולה בשום פנים ואופן להניח כיסוי עליון על כל ראשה, ואם לא תוכל לצאת החוצה תחלה יותר, האם יש מקום להתיר בשעת הדחק כזה ללבוש כיסוי ראש שיש בו נקבים?

תשובה. נאמר במסכת שבת דף נז ע"א לא תצא אשה... בסרביטין בזמן שאינן תפורים. ופרש"י בזמן שאינן תפורין עם השבכה, אבל תפורין ליכא למיחש לאתוויי, שאינה נוטלת השבכה מראשה ברה"ר שתגלה כל שיערה, עכ"ל. מדברי רש"י אלו דייק החת"ס (ח"ו סימן ב) דמשמע דבשבכה עצמה מותרת לילך ברשות הרבים, אעפ"י שהיא נקובה בנקבים גדולים ואינה מכסה כל הראש, ועיין במסכת כלים (פכ"ד משנה ט"ז) דשבכה של זקנה אינה טמאה מדרס, ופירש הרמב"ם שם דאינה ראויה למושב לגודל הנקבים. ועי"ש שהתיר החת"ס להתפלל ולהזכיר השם בכובע העשוי כשבכה על הראש, ועיין בשו"ת דובב מישרים (ח"א ככד) בנשים ההולכות בשוק בכובעים המכסות רוב הראש, אם נכלל בכלל פרועת ראש מהתורה שתהיה עוברת על דת יהודית יעו"ש, והנה דברי החת"ס מחודשים מאד. ואולי דבריו כשהעומד מרובה על הפרוץ וגם המועט מסובך בסבכה שלא ניכרים השערות, וצ"ע. ולמעשה הדבר נתון להכרעת גדולי ישראל (חשוקי חמד).

נז ע"ב

האם לבישת קמיע מומחה נחשב למלבוש?.

תהיו **קמיע מומחה**. משמע דאינו תכשיט אלא דכיון דנעשה לרפואה מותר, וצ"ב מה ההיתר בכל קמיע, הרי אינו לא בגד ולא תכשיט.

וברמב"ם (פ"יט הי"ד) כתב ויוצאין בקמיע מומחה וכו' ואם יצא בקמיע שאינו מומחה פטור, מפני שהוציא דרך מלבוש, וכן היוצא בתפילין פטור. עכ"ל. ומבואר בדבריו דשפיר מקרי דרך מלבוש, כל שהוא מניחו על גופו בצורה כזו כתכשיט, ומבטלו לגופו.

ונראה דלשיטתו יש הכרח לכך, מאחר שסובר שאין הקמיע מועיל כלום, כמו שכתב על לחש (ע"ז פ"א הי"א), כפי עדות הגר"א (יו"ד קע"ט ס"ק י"ג) שסובר הרמב"ם על קמיעות שאינו מועיל כלום, א"כ הרי לשיטתו אין ההיתר מצד שזה מרפא, אלא מצד שהאדם סבור כן בטעות ועושה זה למען זה, א"כ באמת מסברא אין לחלק בין מומחה ואינו מומחה, אלא שהחמירו חכמים במי שאינו מומחה, אולי מפני שגם האדם אינו כל כך בטוח על זה, די לנו להניח דעתו בכיו"ב, אבל לא כשבעצמו נודע דאינו מומחה, אע"פ שמעיקר הדין אין ראוי לחלק בזה, אלא חומרא דרבנן.

ומיהו לפי המבואר בהגר"א שם שכולם חלקו על הרמב"ם, יש לומר דאינו מלבוש כלל, אלא שרפואה הנצרכת לגוף ונקבע בגוף, זה עצמו משווהו כתכשיט, וזה עצמו סברא שמתבטל ונעשה טפל לגופו. ומצינו כן לעיל (נ"א ע"ב) רד"ה במה, דמידי דמינטרא ביה בהמה הוי תכשיט ואורחא ולי"ה משוי (ברכת אברהם).

לפי שהוא עגמת נפש לבני חוצה לארץ שאין העומר קרב שם
(רבינו ירוחם תשובות הרשב"א).

טעם אחר: לפי שמצות העומר אינה נוהגת בזמן הזה,
שמצות העומר היא להביא קרבן מן החדש ועכשיו שאין
מקריבים קרבן אין מצות הספירה שלימה, ואין מברכים
שהחינו על מצווה שאינה שלמה (כל בו).

טעם אחר: לפי שאין היכר בימים, היינו דשאר החגים
שמברכים שהחינו ניכר על ידי מעשה כגון לולב שופר או
עצם היו"ט, משא"כ מצות העומר אינה מצווה ניכרת ואין
מברכים שהחינו על מצווה שאינה ניכרת (רוקח סימן שעא).

טעם אחר: משום שחוששים שמא ישכח יום אחד ונמצאת
ברכת "שהחינו" לבטלה (מט"מ סימן תרסט בשם מהר"ם מינץ).
טעם אחר: דכיון דספירת העומר אינה אלא לזכר בעלמא
כדאמרינן במנחות (סו, א) אמימר מני יומי ולא מני שבועי
אמר זכר למקדש הוא ולא מברכים על מצווה שהיא זכר
(מטה משה ספירת העומר תרסט).

הטעם שאין מברכים "שהחינו" על מצות ספירת

העומר

משום שלא מצאנו ברכת שהחינו אלא בדבר שיש בו הנאה,
כגון נטילת לולב שהוא בא לשמחה, ותקיעת שופר שהוא
זכרון בין ישראל לאביהם שבשמים, ומקרא מגילה דחס
רחמנא עליה ופרקינן, ופדיון הבן שמברך לפי שיצא מכלל
נפל, משא"כ ספירת העומר אין בו זכר לשום הנאה אלא
לעגמת נפש לחורבן בית מקדשינו (שו"ת הרשב"א ח"א סימן
קכו).

טעם אחר: משום שהספירה צורך יו"ט וסמכין על ברכת
הזמן של הרגל (לבוש תפט א).

טעם אחר: לפי שאין הנאה בעצם הספירה והביאור ועיקר
הספירה היא בשביל היום החמישים (לבוש תפט).

טעם אחר: משום שהזכרת הספירה הוי עגמת נפש כי בזמן
הבית היו מביאים קרבן העומר ועכשיו אין לנו אלא ספירה
לזכר בעלמא, וזכירה שיש בה עגמת נפש אין אומרים בה
זמן (מוהר"א אזולאיוי תפט ו), יש שמבארים בצורה שונה:

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס
בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום
בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

רוחמה חיה בת ליבה אהובה בתושח"י כל הרואה את ההודעה
יאמר שני פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי

הדף היומי שע"י

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו

077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שלישיא - רב שכון הי"ב לתגובות ולהערות בכתובת טייל: 5740388@GMAIL.COM

נ"ח ע"א

האם מותר לחייל לצאת בדיסקית שעל צוארו?

לא יצא העבד בזוג שבצוארו. שאלה. הנוהג הוא שחייל יוצא ממקום למקום כשעל צווארו דסקית אשר בה רשומים פרטים אישיים כגון שם, ת"ז, [סוג דם], האם מותר לו לצאת עמה מרשות לרשות? תשובה. נאמר במסכת שבת דף נח ע"א לא יצא העבד בזוג שבצוארו דילמא מפסיק ואתי לאתויי, ואם כן גם לחייל לכאורה אסור לצאת בדיסקית. אך מאחר והדבר נחוץ לפיקוח נפש, שהרי השלטונות מצווים עליו לשאת הדיסקית כדי שאם ח"ו יפצע ידעו איך להצילו, אולי מותר דהוי כמו קמיע מומחה כמבואר במסכת שבת דף סא ע"א, והרי כל החיילים דרכם בכך, ואולי דומה לקמיע מומחה שמותר דהוי תכשיט, וצ"ע. ויתכן שצריך להשתדל למעט ביציאות (חשוקי חמד).

עניינא דיומא – פסח פרק לא' מתוך גיליון "לב המועדים" (- ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com)

ספירת העומר

ויציאת מצרים היה עבור קבלת התורה, כדכתיב (שמות ג, יב) "בצאתכם ממצרים תעבדון את האלוהים על ההר הזה" וזהו עיקר הגאולה של ישראל. ולכן נצטוינו לספור ממחרת יו"ט של פסח עד יום מתן תורה להראות את בנפשנו את הרצון שלנו מתי יגיע היום הזה כי ליום זה אנו כל כך מחכים ומצפים (חינוך מצווה שו).

טעם המצווה

לפי שהעולם שרוי בצער מפסח ועד שבועות על התבואה ועל האילנות כדאיתא בר"ה (ט"ז, א) "אמר ר"י משום רבי עקיבא מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח, כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות, ומפני מה אמרה תורה הביאו שתי הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פירות האילן, ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג, כדי שיתברכו לכם גשמי שנה", לפיכך צווה הקב"ה לספור בימים אלו כדי שזכור צער העולם ולשוב לו בלבב שלם ולהתחנן לפניו לרחם עלינו ועל הבריות ועל הארץ שתינה התבואות כתיקונן שהם סיבת חיינו שאם אין קמח אין תורה (אבודרהם ספירת העומר).

"מצות עשה לספור שבע שבתות תמימות מיום הבאת העומר, שנאמר (ויקרא כג, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות" (רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה כב).

מנחת העומר

במוצאי יו"ט ראשון של פסח קוצרים את העומר ומקריבים ממנו למחרת את מנחת העומר והיא באה מתבואה חדשה של שעורים, כעבור חמישים יום מקריבים את שתי הלחם הבאים מתבואה חדשה של חיטים, [הקרבת עומר השעורים מתירה אכילת חדש במדינה כולה בין מהחיטים ובין מהשעורים, ובמקדש לא הותר להקריב מהחדש עד הקרבת שתי הלחם בשבועות]. מצוות ספירת העומר היא בימים שבין הקרבת העומר מן השעורה להבאת שתי הלחם מן החיטה.

שרשי המצווה

לפי שכל עיקר של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה שמים וארץ נבראו, כדכתיב (ירמיהו לג, כ) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי",

טעם אחר: לפי שימים אלו הם ימי מלאכת השדה והיו מפוזרים כל אחד בגורנו ולכן ציוה למנות כדי שלא ישכחו מחמת עבודתם זמן עלייתם לרגל (אבודרהם ספירת העומר).

טעם אחר: זכר לעומר שהביאו בבית המקדש ובהגדה מביא מדרש שבשעה שאמר להם משה (שמות ג, יב) "יתעבדון את האלוהים על ההר הזה" אמרו לו ישראל מתי נעבוד אמר להם משה לסוף חמישים יום והיו מונים וסופרים כל אחד לעצמו, ומכאן קבעו חז"ל כיון שאין לנו קרבן ולא עומר אנו סופרים בשביל שמחת התורה כמו שמנו ישראל (ר"ן סוף פסחים).

טעם אחר: משל לאדם שהיה בבית האסורים וצעק למלך להתירו, וקבע לו זמן להתירו ולתת לו את בתו לאשה, והולך ומונה וסופר עד בא הזמן, כך עשו ישראל בצאתם ממצרים [שהוא בית האסורים] עד מתן תורה [שהיא כבת של המלך] (אבודרהם ספירת העומר בשם המדרש).

טעם אחר: לפי שארץ ישראל היא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסא, וירושלים בטבורה, הרי שתי מאות לכל צד, ובעשרים יום ילך אדם לביתו, כי מהלך אדם בינוני עשר פרסאות ליום, ובעשרים יום יחזור לירושלים לרגל חג השבועות, הרי ארבעים יום, ושבעה שבתות הרי מ"ז יום, נשאר עוד שני ימים להתעכב בביתו, לכך ציווה הקב"ה למנות, שלא ישכח שלא יתעכב בביתו יותר משני ימים (מנהגי מהר"י טירנא, בין פסח לשבועות).

טעם אחר: לפי שהקדמונים עבדו לשבעה כוכבי הלכת, וכל אחד מהם יש שבע ממשלות, שהן יחד מ"ט, לכן ציווה התורה לספור מ"ט יום וניתנה תורה ביום החמישים, כדי שנדע שלא לעבוד להם ולכן בשעת מתן תורה הקב"ה קרע שבעה רקיעים ופתח שבע ארצות כדי שנדע שאין אלוהים זולתו (צידה לדרך מועדים כלל רביעי פרק ראשון עמוד 214 הובא בא"ר סוסי"ק ח).

חיוב דאורייתא או דרבנן

בזמן שבית המקדש היה קיים היתה מצות ספירת העומר לפי כל הדעות מן התורה.

בזמן הזה נחלקו הפוסקים האם חיוב הספירה מדאורייתא או מדרבנן, ונפק"מ בספק אם ספר, שאם הוי ספק דאורייתא הולכים לחומרא ואם אינו אלא דרבנן הולכים לקולא, וכן נפק"מ לענין מי שחייב מדרבנן אם יכול להוציא מי שחייב מהתורה.

יש אומרים שהוי מדרבנן, **והטעם:** לפי שאין קרבן העומר קרב בזמן הזה, וחיוב התורה הוא לספור מקרבן העומר עד קרבן של שתי הלחם, ועכשיו לא שייך כן (ר"ן שלהי פסחים), וכן כתב במשנ"ב (תפט ס"ק יד) דהוי רק מדרבנן זכר לעומר שהביאו בבית המקדש.

הרמב"ם (הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה כד) כתב שגם בזמן הזה הוי מצווה מדאורייתא, וז"ל: "מצות עשה לספור שבע שבועות תמימות מיום הבאת העומר ומצווה זו על כל איש מישראל בכל מקום ובכל זמן" וכו', והטעם שהוי מדאורייתא אע"פ שאין היום קרבן, דסבירא ליה שעיקר הספירה היא עבור מתן תורה כדברי המדרש, שבשעה שאמר להם משה "יתעבדון את האלוהים על ההר הזה" אמרו לו ישראל מתי נעבוד אמר להם משה בעוד ני ימים והיו מונים וסופרים כל אחד, אלא שהקב"ה צווה להביא קרבנות בתחילה וסוף, עומר שעורים בתחילה ובסוף חיטים, כדי להורות לנו שבלי תורה כבהמות נדמו שמאכל בהמה הוא שעורים, ועיקר הספירה היא על מתן תורה ושייך גם בזמן הזה (ערה"ש תפט ד).

יש שרוצים להוכיח לשיטת הרמב"ם דהוי מדאורייתא מהא שהקפידו בספירה על תמימות גם היום מוכח דהוי דאורייתא, ויש לדחות שתיקנו רבנן כעין דאורייתא ולכן בעי תמימות.

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

מינדל לאה בת בלומה בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

איחוד שיעורי התורה בישראל

דף העשרה לשיעורי

הדף היומי שע"י

ש"ס

יהודי של
ש"ס

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו

077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון חי' ביב לתנובות ולהערות בכתובת טייל: 5740398@GMAIL.COM

האם גם בשאר תכשיטין מותר לאשה חשובה ?

בתוסי' (ד"ה מאן וכו') העלו, דהא דמותר באשה חשובה, הוא דוקא בכלילא או בעיר של זהב שאין שאר נשים רגילים בהן, אבל שאר תכשיטים אסורים, אפילו לאשה חשובה, דאין לחלק בין הנשים.

וכתב הגאון מטשעבין זצ"ל בקובץ זכר שלמה (עי' תסה): וצלי"ע מאי שנא מהא דמבואר לעיל בש"ס (דף יב ע"ב) אמר רבא אם אדם חשוב הוא מותר ועיין בט"ז או"ח סי' ער"ה, ואולי כוונת התוסי' לחלק בין איש לאשה, וע"כ דייקו דאין לחלק בין הנשים.

ואפשר דכוונת התוסי' היא בפשיטות דאין לחלק בין הנשים, היינו משום דדבר שהוא בפרסום חיישינן דגם אשה שאינה חשובה תתיר לעצמה ותאמר אם לה מותר גם לי מותר, משא"כ בכלילא שאין לאשה שאינה חשובה בגד זה, משא"כ בלא יקרא לאור הנר דהוא דבר של צנעה, אין לחוש להני"ל, רק שמא הוא בעצמו יטה, וחשש זה ליכא באדם חשוב - ועי' באו"ח סי' שג בט"ז אות ב ובמג"א אות וי"ו ובמחצית השקל שם ע"כ.

דף נ"ט ע"א

האם בחול מותר לצאת בתכשיטין של זהב?

לא תצא אשה בעיר של זהב. נאמר במדרש (תנחומא פרשת וישלח) על הפסוק ותצא דינה, ילמדנו רבינו מהו שתצא אשה בעיר של זהב בשבת? כך שנו רבותינו לא תצא אשה בעיר של זהב... ואם יצאה בהם לר"ה חייבת חטאת... רבנן אמרי אף בחול אסור לצאת בהן לר"ה, מפני שהעם מסתכלים בה, ופגם הוא לאשה, שלא נתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן לתוך ביתה..

נ"ט ע"ב

איזה אשה נקראת אשה חשובה?

מאן דרכה למיפק בעיר של זהב אשה חשובה. ומבואר כאן לכאורה דאשה חשובה היינו אשה עשירה, ואמנם בהלכות הסיבה כתב הרמ"א (סי' תע"ב ס"ד) דנשי דידן כולחו חשובות, ויכולות להיסב, ואומרים שלאחר שרבינו גרשום אסר ליקח שתי נשים נעשו כל הנשים חשובות (אילת השחר).

עניינא דיומא – פסח פרק לא' מתוך גיליון "לב המועדים" (ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com)

נשים בספירה

יש אומרים שנשים פטורות ממצוה זו (משנ"ב תפט ס"ק ג), וכתב המגן אברהם (תפט ס"ק א) מיהו כבר שווייה עליה חובה (הובא במשנ"ב שם), והטעם שיש מקומות שאין הנשים סופרות: דהוי מצווה שהזמן גרמא ופטורות (רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה כד), **טעם אחר:** דודאי ישכחו יום אחד מחמת הטרחה, וגם על פי רוב אינם יודעים פירוש המילות (משנ"ב תפט ס"ק ג, בשם ספר שולחן שלמה), ומיהו אשה חכמה שמדקדקת במעשה יכולה לספור כל ספירת העומר (הגריש"א הלכות חג בחג).

מנהג הספרדים: שנשים אינן סופרות וכל שכן שאינם מברכות.

קטן: קטן שהגיע לחינוך סופר בברכה כבכל המצוות שמחנכים אותו. ואם הפסיד יום אחד ימשיך לספור בלי ברכה כגדול (הגריש"א קונטרס דיני הפסח וספירת העומר עמוד כז).

תחילת הספירה

בליל שני אחר תפילת ערבית מתחילים לספור שבעה שבועות (שו"ע תפט א), כדכתיב (ויקרא כג טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה" ויום השבת הכוונה יום ראשון של פסח שעליו דיבר הכתוב, שהוא יו"ט ששבתים בו מלאכה ועל זה אומר הפסוק ממחרת שהוא ט"ז בניסן תספרו "שבע שבתות תמימות" (לבוש תפט א). ספירת העומר בחו"ל

יש נהגו לספור אחר עריכת הסדר (פע"ח רמ"ע, יסוד שורש העבודה שער תשיעי פרקח)

ויש לא נהגו כן, **והטעם:** לפי שאין לאכול קודם שספרו ספירת העומר (כמבואר ברמ"א ד). ועוד שקרוב הדבר עקב ריבוי אכילה ושתיית ד' כוסות ישכח מלספור.

טעם אחר: דמצווה מן המובחר שתהיה הספירה ברוב עם ובדרך כלל בסוף הסדר אין רוב עם בבית הכנסת.

טעם אחר: דראוי להקדים לספור בתחילת הלילה כמה שאפשר כדי לקיים הפסוק "תמימות תהינה".

יש שכתבו כשיש מניין אנשים שמתאספים וסופרים בסוף הסדר אין חשש שכחה לפי שרבים יזכירו אחד לשני (שו"ת מהרש"ג סימן ל).

הטעם שסופרים מ"ט יום, אע"פ שבפסוק (ויקרא כג טז) נאמר "חמישים יום"

ביאור א: כוונת הכתוב היא "עד ממחרת השבת השביעית" שהוא יום החמישים עד אז "תספור" ולא עד בכלל (תוס' מנחות סה, ב ד"ה כתוב).

ביאור ב: דחמישים יום הולך על המשך הפסוק (שם כג טז) "והקרבתם" והביאור עד ממחרת השבת תספרו ולא עד בכלל, חמישים יום והקרבתם כלומר ביום החמישים אז "והקרבתם מנחה חדשה" (תוס' מנחות שם).

ביאור ג: כיון דכתיב לספור שבעה שבתות אין לספור יותר משבעה שבועות, ומה שכתוב "תספרו חמישים יום" ל"ק מידי שכן דרך המקרא כשמגיע למספר עשרות פוחת אחד מחשבון כמו שמצאנו (במדבר כה, ג) "ארבעים יכנו" (תוס' מנחות שם, אבודרהם).

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

מינדל לאה בת בלומה בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי
הדף היומי שע"י

איחוד שיעורי התורה בישראל

שבת דף ס'

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com
ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה
קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו
077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל: c7673908@gmail.com

1. מתי אנשים מתאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ?

א. שבת ויום טוב.

ב. תעניות.

ג. ב' התשובות נכונות.

2. מעשה והעבירו אפר פרה ומי חטאת מעל נהר ה:

א. שילוח.

ב. גיחון.

ג. ירדן.

3. כמה מסמרים היו בסנדלים עמהם קרה האסון ?

א. 25.

ב. 23.

ג. מחלוקת הישיבות בדעת רבי חייא.

למעשה

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון ח' ביב לתמוכות ולהערות בכתובת טייל: 5740398@GMAIL.COM

ס' ע"א

אם מותר לצאת בכלי נשק בשבת במקום שאין עירוב?

לא יצא האיש לא בשריון ולא בקסדה ולא במגפיים, ולקמן ס"ג ע"א לא יצא האיש לא בסייף וכו' ואם יצא חייב חטאת נשאל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אודות השוטרים (פטרולים) המסתובבים ברחובות אם מותרים לצאת עם כלי נשק בעיר שאינה מעורבת.

וכתב דלכאורה אין בזה מקום ספק והדבר פשוט לאיסור, שהרי קי"ל בשו"ע ס"י ש"א סעיף ז' לא יצא איש לא בסייף ולא בקשת – ואם יצא חייב חטאת.

ואמנם הביא ערוך השולחן (סעי' נ"א) כתב וז"ל שם: לא יצא איש לא בסייף וכו' ואם יצא חייב חטאת והטעם מפני שדברים הללו אינם תכשיטין בעצם, אלא לבעלי מלחמה כמו העובד בצבא המלך הם כבגדיו, אולם מסיק שלא כדבריו, ולצאת בכל מיני נשק בעיירות שיש עירוב, כבר יצא הדבר להיתר, שאין בזה חשש מוקצה משום כלי שמלאכתו לאיסור, שלצורך גופו הוא.

מ"מ לצאת בשבת בכובע פלדה יש לאסור, שהרי קי"ל בשו"ע ס"י ש"א (סעיף ז') "ולא בקסדה" שהוא כובע ברזל ע"ש, משא"כ שאר כלי נשק שיש לומר שלא היו בכלל אותה הגזירה וכמו שנתבאר לעיל (כתבי הגרי"ש זצ"ל שבת ס"י ע"א)

טעם אחר כתב השל"ה: במקום שיש חבורה שמתפללים בזמנו ראוי להתחבר להם בימי הספירה, כי אז מצווה גוררת מצווה ק"ש בזמנו וספירת העומר (של"ה פסחים ג ע"ב, הובא בבה"ט תפ"ט כ).
טעם אחר: כדי שלא ישכח לספור (שו"ת מנחת יצחק ח"ו ס' מח אות ב).

חיוב הספירה

מצווה על כל איש מישראל לספור לעצמו (טור תפ"א), **ומנין** מדכתיב בקרא (ויקרא כג טו) "וספרתם לכם" ולא כתיב "וספרת לך" כמו ביובל שהכוונה לב"ד, ומזה לומדים "לכם" לכל אחד ואחד (ט"ז תפ"ה, משנ"ב תפ"ט ס"ק ה).

ספירה בפה: מצוות ספירת העומר היא בפה (פרי"ח תפ"ט ב) **והטעם:** דכתיב (ויקרא כג טו) "וספרתם לכם" וספרתם משמע בפה (פרי"ח שם).

מקום הברכה

יש הנוהגים: לספור ספירת העומר לפני "עלינו לשבח" (משנ"ב תפ"ט ס"ק ב), **ויש הנוהגים:** לספור אחרי אמירת "עלינו לשבח" ובקדיש יתום שלאחריו (הגר"א מע"ר ס ט).

מי שיש לו מנין קבוע למעריב אינו צריך לספור ספירת העומר ביחידות בתחילת הלילה.

לפי שספירת העומר היא דבר שנשכח ביחידות ואם יהיה הדבר מסור ליחידים שיספרו בתחילת הלילה קרוב לודאי שיבואו לשכוח לספור, משא"כ כשקבוע במנין לאחר התפילה (שו"ת שבה"ל חלק ו ס"ג).

טעם אחר: לפי שתדיר ואינו תדיר, תדיר קודם, וק"ש ותפילה תדיר יותר מספירת העומר (ביה"ל חלק ו ס"ג).

טעם אחר: לפי שמצות ספירת העומר לכתחילה צריך לקימה בציבור וברוב עם (של"ה פסחים פ' נר מצווה ד"ה וכתב).

שכח לספור בתחילת הלילה הולך וסופר כל הלילה (טור תפ"א), **הטעם:** כשם שקצירת העומר היתה כשרה כל הלילה דכתיב (ויקרא כג יב) "ביום הניפכם את העומר", כך הספירה כשרה כל הלילה (לבוש תפ"א).
טעם אחר: דכל שלא עבר הלילה לא יוצא מכלל "תמימות תהינה" (משנ"ב תפ"ט ס"ק ד).

ספירת העומר בציבור

מצווה מיוחדת לספור בציבור, והטעם: משום דברוב עם הדרת מלך כמו שמצאנו בקצירת העומר שהיה נקצר בעסק גדול (סדר היום סדר ספירת העומר, יסוד ושורש העבודה שער ט פרק שמיני, מנחות סה, א).

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

אסתר בת לאה בריינדל בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

דף העשרה לשיעורי

הדף היומי שע"י

יהודי של ש"ס

איחוד שיעורי התורה בישראל

שבת דף ס"א

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו

077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל: C7673908@gmail.com

1. סדר נעילת המנעלים כך:

- א. תחילה נועל ימין, אח"כ נועל שמאל וקושרה, ואז חוזר וקושר ימין.
- ב. תחילה נועל שמאל, אח"כ נועל ימין וקושרה, ואז חוזר וקושר שמאל.

2. המסבן גופו, מקדים את:

- א. ראשו.
- ב. יד ימין.

3. בשבת המניח תפילין על גופו, נחשב דרך:

- א. משא.
- ב. לבוש ותכשיט.

השאלות בסדר זה הינן רשות

כיצד סוגית קמיע שייכת לסוגית חזקת ג' פעמים בשור המועד ?

ללא אשם לא אשם לא אשם לא אשם לא אשם

לא אשם לא אשם (אש ש"ל) אשם לא אשם לא אשם לא אשם לא אשם

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכונת חי' ביב לתנבות ולהערות בכתובת טייל: 5740398@GMAIL.COM

ס"א ע"ב

אם מותר לחלל שבת בדרך סגולי לצורך פקו"נ?

הכא במאי עסקינן בחולה שיש בו סכנה וכתב רש"י "דשרי למיעל בהן לבית הכסא משום פקוח נפש", והיינו שאינו יכול להסיר ממנו הקמיע אפילו שעה אחת ולכן מותר להכנס עמהם לבית הכסא, הרי דפקו"נ שבדרך סגולה ג"כ דוחה לאיסור ומותר להכנס עם קמיעות שיש בהם קדושה לבית הכסא משום פקו"נ, ואמנם אין הדבר ברור אם להכניס דברי קדושה לבית הכסא אסור מן התורה, ואיסור דרבנן לא העמידו במקום שיש פקו"נ.

ואמרת להעתיק כאן מה שכתב בשו"ת מהרש"ם ח"ג סימן רכ"ה "ועובדא ידענא בעיר מולדתי שהיה חולה מסוכן, ובאותו זמן היה בעיר סמוכה הרהגה"ק ר' שלום מבעלזא זצלה"ה, והתיר דיין אחד לכתוב ע"י עכו"ם בשבת שם החולה ושם אמושלח אליו, והרעיש הגאון ה' שלמה קלוגע ז"ל וגער בדיין מאד, וגם הרה"ק מבעלזא נתרעם על הכותב ואמר עכשיו אני מחויב להתאמץ שישג החולה רפואה, שלא יהיה גרם חלול שבת קודש, וכן היה שנתרפא החולה" (משנת פקו"נ סי' י"ב אות ז').

עניינא דיומא – פסח פרק לג' מתוך גיליון "לב המועדים" (- ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com)

לו ספירה של הבוקר ויכול להמשיך לספור עם ברכה (כה"ח תפט פ).
צורת הברכה

"הנני מוכן" לפני הברכה

יש הנוהגים: לומר "הנני מוכן..." לפני מצות ספירת העומר והוא על פי הזוהר דכל מילי דקדושה בעי הזמנה (ספר מאורי אור).

"אמירת מצות עשה" הטעם לאומרים לפני הברכה "הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה של ספירת העומר" לסוברים שמצות ספירת העומר אינה מדאורייתא, כמו כן בהמשך כשאומרים "כמו שכתוב בתורה" הרי היום לא נכתב בתורה אלא מדרבנן,

ובישוב הנוסח יש לבאר הכוונה שסופר לשם מצווה, ומצוות עשה הכוונה למצוות עשה מדרבנן, ובמה שאומר כמו שכתוב בתורה הכוונה שרבנן תיקנו כמו שכתוב בתורה (הליכות שלמה י"א ב).

ויש שכתבו שאין לומר מצוות עשה מטעם דלעיל אלא אומרים "מצות ספירת העומר" (ספר יד בספירת העומר סימן ה הערה א).

כמו שכתוב "וספרתם לכם.. מנחה חדשה" (ויקרא כג

טז)

הטעם שמזכירים "מנחה חדשה" והרי מצווה זו אינה שייכת למצוות העומר, לפי שהוא פסוק אחד משלימים עד סופו כדי לא להפסיק באמצע פסוק כדאמרינן במגילה (כב ע"א) כל פסוק שלא פסקו משה אגן לא פסקין (סידור עיון תפילה).

הטעם שסופרים בסוף התפילה ולא בתחילתה

[ובפרט לשיטות שספירת העומר מדאורייתא ואף לחולקים יש לה סמך מהתורה]

לפי שבדורות הראשונים היה מנהגם להתפלל ערבית קודם הלילה, ובסיום מעריב התחיל הלילה ואז היו סופרים כדין בתחילת לילה (בה"ל תפט א ד"ה אחר בשם ספר מור וקציעה).

טעם אחר: דמדינא צריך להקדים ק"ש ותפילה לפי שהוא תדיר (חיי אדם טז).

הטעם לנוהגים לספור לפני "עלינו לשבח"

לפי שכל כמה שאפשר להקדים הספירה מקדימים כדי שיהיה תמימות (משנ"ב תפט ס"ק ב).

טעם אחר: לפי שאחר הספירה אומרים פסוקים ומזמורים ולא תקנו לומר אחריהם קדיש לכן סופרים לפני "עלינו" בכדי שהקדיש שאחר "עלינו" יעלה גם על הפסוקים הנ"ל (סידור בעל התניא).

טעם אחר: לפי ש"עלינו" נאמר על הרוב כעין סילוק אחר התפילה או אחר מצווה, כגון ברית, או קידוש לבנה, ולכן סופרים העומר ואחר כך אומרים בסיום התפילה "עלינו לשבח" (ספר מנחת העומר ס"ק לג).

הטעם לנוהגים לספור אחרי "עלינו"

כיון שתפילת עלינו נתקנה כחלק מהתפילה וספירת העומר מצוה בפני עצמה לכן אין להפסיק את התפילה במצווה אחרת (ליקוטי דינים וביאורים למעשה רב כב טז).

במנהג לספור שנית אחר תפילת שחרית

יש הנוהגים: בכל יום אחר תפילת שחרית שסופר החזן מה שספרו בלילה בלא ברכה וחוזרים הציבור לספור עימו, **והטעם:** כדי שאם אחד שכח לספור בתחילת הלילה תעלה

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

אסתר בת לאה בריינדל בתושה"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*